

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: _____

ΤΑΞΗ: Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: _____

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΛΥΣΙΟΥ ΥΠΕΡ ΜΑΝΤΙΘΕΟΥ, 10 – 12

[10] Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. [11] καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διόκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ. [12] ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Β 1. α) Να χαρακτηρίσετε καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις ως «Σωστή» ή «Λανθασμένη»:

- i. Ο Μαντίθεος, αν και κληρονόμησε μεγάλη περιουσία, πάντρεψε τις αδελφές του δίνοντας προίκα τριάντα μνες στην καθεμία.
- ii. Ο Μαντίθεος και ο αδελφός του κληρονόμησαν εξίσου την περιουσία του πατέρα τους.
- iii. Ο Μαντίθεος ποτέ δεν έδωσε αφορμή σε κανένα για οποιοδήποτε παράπονο.
- iv. Οι Αθηναίοι πολίτες συχνά εμπλέκονταν σε δικαστικές διαμάχες.

- ν. Η ανωτερότητα του Μαντιθέου κινεί τον φθόνο των αντιπάλων του και αυτός προκαλεί την εις βάρος του διαβολή.

Μονάδες 5

β) «γραφήν» : να αναλυθεί το περιεχόμενο του παραπάνω δικανικού όρου.

Μονάδες 5

B 2. Να εντοπίσετε τα επιχειρήματα των παραγράφων 11-12 και να τα αξιολογήσετε.

Μονάδες 10

B 3. Το παρακάτω απόσπασμα προέρχεται από τον «Κατά Φίλωνος δοκιμασίας» λόγο του Λυσία στον οποίο ο κατηγορος–βουλευτής προσπαθεί να αποδείξει ότι ο δοκιμαζόμενος Φίλωνας είναι ανάξιος να αναλάβει το βουλευτικό αξίωμα. Να καταγραφούν τα στοιχεία που αφορούν στην προσωπική ζωή του Φίλωνα από το απόσπασμα αυτό, συγκρίνοντάς τα με όσα αναφέρει ο Μαντίθεος για τον δικό του ιδιωτικό βίο.

Δεν μπορώ εγώ τουλάχιστον να καταλάβω γιατί πρέπει εσείς να έχετε διαφορετική γνώμη γι' αυτόν από εκείνη την οποία έχουν οι συγγενείς του· διότι γνωρίζουν τέτοια αμαρτήματα αυτού, ώστε, και αν κανένα άλλο αμάρτημα δεν είχε διαπράξει, να αρκούν αυτά, για να μην εγκριθεί η εκλογή του. Όσα μεν τον κατηγορεί η μητέρα του, όσο ζούσε, θα παραλείψω. Συμπεραίνοντας όμως εσείς, απ' όσα έπραξε η μητέρα του στο τέλος της ζωής της εύκολα θα εννοήσετε τη συμπεριφορά του προς αυτήν. Εκείνη δηλαδή δεν είχε καμία εμπιστοσύνη, όταν πέθαινε, να εμπιστευθεί τον εαυτόν της σ' αυτόν, αντίθετα στον Αντιφάνη έχοντας εμπιστοσύνη, χωρίς να είναι συγγενής της, έδωσε τρεις μνες γιά την κηδεία της περιφρονώντας αυτόν, αν και ήταν παιδί της. Άραγε αυτό δε φανερώνει ότι αυτή γνώριζε καλά ότι ο υιός της ούτε λόγω της συγγένειας δε θα εκτελούσε ταρέποντα γιά τον ενταφιασμό της;

ΛΥΣΙΟΥ, ΚΑΤΑ ΦΙΛΩΝΟΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ 20-21

Μονάδες 10

B 4α. Να σημειώσετε την ένδειξη *Σωστό ή Λάθος* σε καθεμιά από αυτές:

1. Τα ενθυμήματα ανήκουν στις άτεχνες πίστεις.
2. Το αρχαιότερο δικαστήριο της αρχαίας Αθήνας ήταν η Ηλιαία.
3. Ο Πλάτων αρνείται να χαρακτηρίσει επιστήμη ή Τέχνη τη ρητορική.
4. Η πρόθεσις ανήκει στο τμήμα του επιλόγου.
5. Σημαντικότερος ρήτορας συμβουλευτικών λόγων θεωρείται ο Δημοσθένης.

Μονάδες 5

β. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση για καθεμία από τις παρακάτω προτάσεις:

1. Η χρήση των *σχημάτων* (πάρισα, ομοιοτέλευτα, παρηγήσεις, αντιθέσεις) στον ρητορικό λόγο παρατηρείται κυρίως στον

A. Γοργία B. Πρωταγόρα Γ. Κόρακα και Τεισία Δ. Ισοκράτη

2. Οι επιδεικτικοί λόγοι εκφωνούνταν στην Αθήνα

A. στην εκκλησία του δήμου B. στα δικαστήρια Γ. δημόσιες γιορτές Δ. στον Άρειο Πάγο.

3. Τα ιστορικά παραδείγματα ανήκουν

A. στις έντεχνες πίστεις B. στις άτεχνες πίστεις Γ. στις γνώμες Δ. στα πάθη

4. Αποφθέγματα είναι

A. τα ενθυμήματα B. οι γνώμες Γ. τα ήθη Δ. τα πάθη

5. Για ζητήματα εξωτερικής πολιτικής του αθηναϊκού κράτους αποφάσιζε

A. η Ηλιαία B. η Βουλή Γ. ο Άρειος Πάγος Δ. η Εκκλησία του Δήμου

Μονάδες 5

B 5. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου έχουν ετυμολογική συγγένεια οι ακόλουθες λέξεις της νέας ελληνικής: *δυνάστης, στήλη, φορείο, οικιακός, υπόλοιπο, άτυχος, οφθαλμίατρος, παρουσία, υδρόβιος, διανομή.*

Μονάδες 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ Α΄ 86

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Το απόσπασμα προέρχεται απ' το Α΄ βιβλίο των Ιστοριών του Θουκυδίδη. Μετά τα γεγονότα στην Κέρκυρα οι Λακεδαιμόνιοι βλέποντας τη συνεχή αύξηση της δύναμης των Αθηναίων συσκέπτονται, για ν' αποφασίσουν την έναρξη του πολέμου εναντίον τους. Ο έφορος Σθενελάδας παροτρύνει τους συμπατριώτες του να ψηφίσουν υπέρ του πολέμου.

Τοὺς μὲν λόγους τοὺς πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων οὐ γινώσκω· ἐπαινέσαντες γὰρ πολλὰ ἑαυτοὺς οὐδαμοῦ ἀντεῖπον ὡς οὐκ ἀδικοῦσι τοὺς ἡμετέρους ξυμμάχους καὶ τὴν Πελοπόννησον· καίτοι εἰ πρὸς τοὺς Μήδους ἐγένοντο ἀγαθοὶ τότε, πρὸς δ' ἡμᾶς κακοὶ νῦν, διπλασίας ζημίας ἄξιοί εἰσιν, ὅτι ἀντ' ἀγαθῶν κακοὶ γεγένηνται. ἡμεῖς δὲ ὁμοῖοι καὶ τότε καὶ νῦν ἔσμεν, καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἦν σωφρονῶμεν, οὐ περιοψόμεθα ἀδικουμένους οὐδὲ

μελλήσομεν τιμωρεῖν· οἱ δ' οὐκέτι μέλλουσι κακῶς πάσχειν. ἄλλοις μὲν γὰρ χρήματά ἐστι πολλὰ καὶ νῆες καὶ ἵπποι, ἡμῖν δὲ ξύμμαχοι ἀγαθοί, οὓς οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις ἐστίν. [...] καὶ ὡς ἡμᾶς πρέπει βουλευέσθαι ἀδικουμένους μηδεὶς διδασκέτω, ἀλλὰ τοὺς μέλλοντας ἀδικεῖν μᾶλλον πρέπει πολὺν χρόνον βουλευέσθαι. ψηφίζεσθε οὖν, ὧ Λακεδαιμόνιοι, ἀξίως τῆς Σπάρτης τὸν πόλεμον, καὶ μῆτε τοὺς Ἀθηναίους ἐᾶτε μείζους γίνεσθαι μῆτε τοὺς ξυμμάχους καταπροδιδῶμεν, ἀλλὰ ξὺν τοῖς θεοῖς ἐπίωμεν ἐπὶ τοὺς ἀδικοῦντας.

ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- 1. μελλήσομεν = θα καθυστερήσουμε
- 2. τιμωρῶ = βοηθῶ
- 3. περιορῶ = ανέχομαι, επιτρέπω
- 4. οὐ παραδοτέα ἐστίν = δεν πρέπει να παραδώσουμε
- 5. ἔπειμι / ἐπέρχομαι = επιτίθεμαι

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ 1. Να αποδοθεῖ στα νέα ελληνικά το απόσπασμα: «Τοὺς μὲν λόγους τοὺς πολλοὺς ...
... οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις ἐστίν.»

Μονάδες 20

Γ 2. Ποιες αντιθέσεις στην πολιτική συμπεριφορά Αθηναίων και Λακεδαιμονίων τονίζονται απ' τον Σθενελάδα σε σχέση με το παρελθόν; (Μονάδες 6). Ποια είναι η τελική του πρόταση προς τους συμπατριώτες του για τη στάση που πρέπει να κρατήσουν απέναντι στους Αθηναίους; (Μονάδες 4)

Μονάδες 10

Γ 3α. «(Οὔτοι) ἀντεῖπον ὡς οὐκ ἀδικοῦσι τοὺς ἡμετέρους ξυμμάχους καὶ τὴν Πελοπόννησον»: να ξαναγράψετε το παραπάνω απόσπασμα, αφού μεταφέρετε όλους τους κλιτούς τύπους στον άλλο αριθμό.

Μονάδες 2

Γ 3β. «ἄλλοις μὲν γὰρ χρήματά ἐστι πολλὰ καὶ νῆες καὶ ἵπποι, ἡμῖν δὲ ζύμμαχοι ἀγαθοί»: να μεταφέρετε τα ουσιαστικά του αποσπάσματος στη δοτική πληθυντικού.

Μονάδες 2

Γ 3γ. «οὐδαμοῦ ἀντεῖπον ὡς οὐκ ἀδικοῦσι τοὺς ἡμετέρους ζυμμάχους καὶ τὴν Πελοπόννησον· καίτοι εἰ πρὸς τοὺς Μήδους ἐγένοντο ἀγαθοὶ τότε»: τα ρήματα του παραπάνω χωρίου να μεταφερθούν στην ίδια φωνή:

- α) στο β' ενικό προστακτικής αορίστου
- β) στο απαρέμφατο στον χρόνο που βρίσκονται

Μονάδες 6

Γ 4α. «ἡμεῖς δὲ ὄμοιοι καὶ τότε καὶ νῦν ἐσμέν, καὶ τοὺς ζυμμάχους, ἦν σωφρονῶμεν, οὐ περιοψόμεθα ἀδικουμένους οὐδὲ μελλήσομεν τιμωρεῖν»: να αναγνωρίσετε συντακτικῶς τους υπογραμμισμένους τύπους του αποσπάσματος.

Μονάδες 3

Γ 4β. «ἐπαινέσαντες γὰρ πολλὰ ἑαυτοὺς οὐδαμοῦ ἀντεῖπον ὡς οὐκ ἀδικοῦσι τοὺς ἡμετέρους ζυμμάχους καὶ τὴν Πελοπόννησον»: να επισημάνετε τα αντικείμενα των ρηματικών τύπων του παραπάνω χωρίου.

Μονάδες 3

Γ 4γ. «ἦν σωφρονῶμεν, οὐ περιοψόμεθα»: να αναγνωριστῆ το εἶδος του υποθετικού λόγου και να μετατραπεί, ὥστε να δηλώνει την **απλή σκέψη του λέγοντος**.

Μονάδες 4

Με επιτυχία